

Recenzent – Referee:
Prof. dr hab. Jarosław Buszko

Tłumaczenie na język angielski – Translation into English: Rafał Bernard
Korekta tekstów angielskich – English editorial revision: Robert Kippen

Fotografia na okładce – Cover photo: *Nehalennia speciosa*, Iglica mała, pierścień kopulacyjny
– Sedgling, a copulation wheel (fot. – phot. Bogusław Daraż)

Zrealizowano i wydano ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w ramach projektu badawczego nr 2 P04C 129 29

Preparation and publication grant-aided by the Ministry of Science and Higher Education
within the project No. 2P04C 129 29

Sugerowany sposób cytowania – Suggested citation:

Po polsku:

Bernard, R., Buczyński, P., Tończyk, G., Wendzonka, J., 2009. Atlas rozmieszczenia ważek (Odonata) w Polsce. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.

In English:

Bernard, R., Buczyński, P., Tończyk, G., Wendzonka, J., 2009. A distribution atlas of dragonflies (Odonata) in Poland. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.

Copyright © Rafał Bernard, Paweł Buczyński, Grzegorz Tończyk, Jacek Wendzonka, Poznań 2009

ISBN 978-83-61320-54-8

Bogucki Wydawnictwo Naukowe
ul. Górna Wilda 90, 61-576 Poznań
tel. +48 61 8336580
fax +48 61 8331468
e-mail: bogucki@bogucki.com.pl
www.bogucki.com.pl

Druk i oprawa:
Unidruk
ul. Przemysłowa 13
62-030 Luboń

Rozmieszczenie gatunków

Objaśnienia do map UTM

Białe kółka – dane pochodzą z okresu historycznego, do roku 1990 włącznie;

Czarne kółka – dane pochodzą z okresu współczesnego, tj. z lat 1991–2008;

Szare kółka – dane pochodzą z obu okresów, historycznego i współczesnego.

Znak zapytania (?):

- na mapach gatunków *Anax ephippiger* i *Sympetrum meridionale* wskazuje na brak pewności, że gatunek został prawidłowo oznaczony, choć jest to prawdopodobne;
- na mapie *Cordulegaster bidentata* wskazuje na nieprecyzyjne dane dotyczące trzech małych obszarów, dane te nie pozwalają na ustalenie, ile kwadratów i które z nich powinny być zaznaczone jako zajęte przez gatunek.

A – liczba oraz względny udział procentowy (frekwencja) kwadratów ze stwierdzeniem gatunku w okresie historycznym (liczba kwadratów ze stwierdzonym gatunkiem/liczba wszystkich kwadratów, dla których istnieją dane z danego okresu $\times 100\%$);

B – liczba oraz względny udział procentowy (frekwencja) kwadratów ze stwierdzeniem gatunku w okresie współczesnym (liczony jak wyżej);

C – liczba i względny udział procentowy (frekwencja) kwadratów ze stwierdzeniem gatunku (liczony jak wyżej dla całego okresu objętego „Atlasem”);

D – liczba stwierdzonych stanowisk gatunku.

Distribution of species

Explanations to the UTM maps

White circles – data collected in the historical period up to 1990;

Black circles – data collected in the current period, i.e. between 1991 and 2008;

Grey circles – data collected in two periods, both historical and current.

A question mark (?):

- in the species *Anax ephippiger* and *Sympetrum meridionale* indicates a lack of total certainty that the species was correctly identified, however, it is probable;
- in the species *Cordulegaster bidentata* indicates imprecise data concerning three small areas (the data are insufficient to indicate how many squares and which squares should be marked as being occupied).

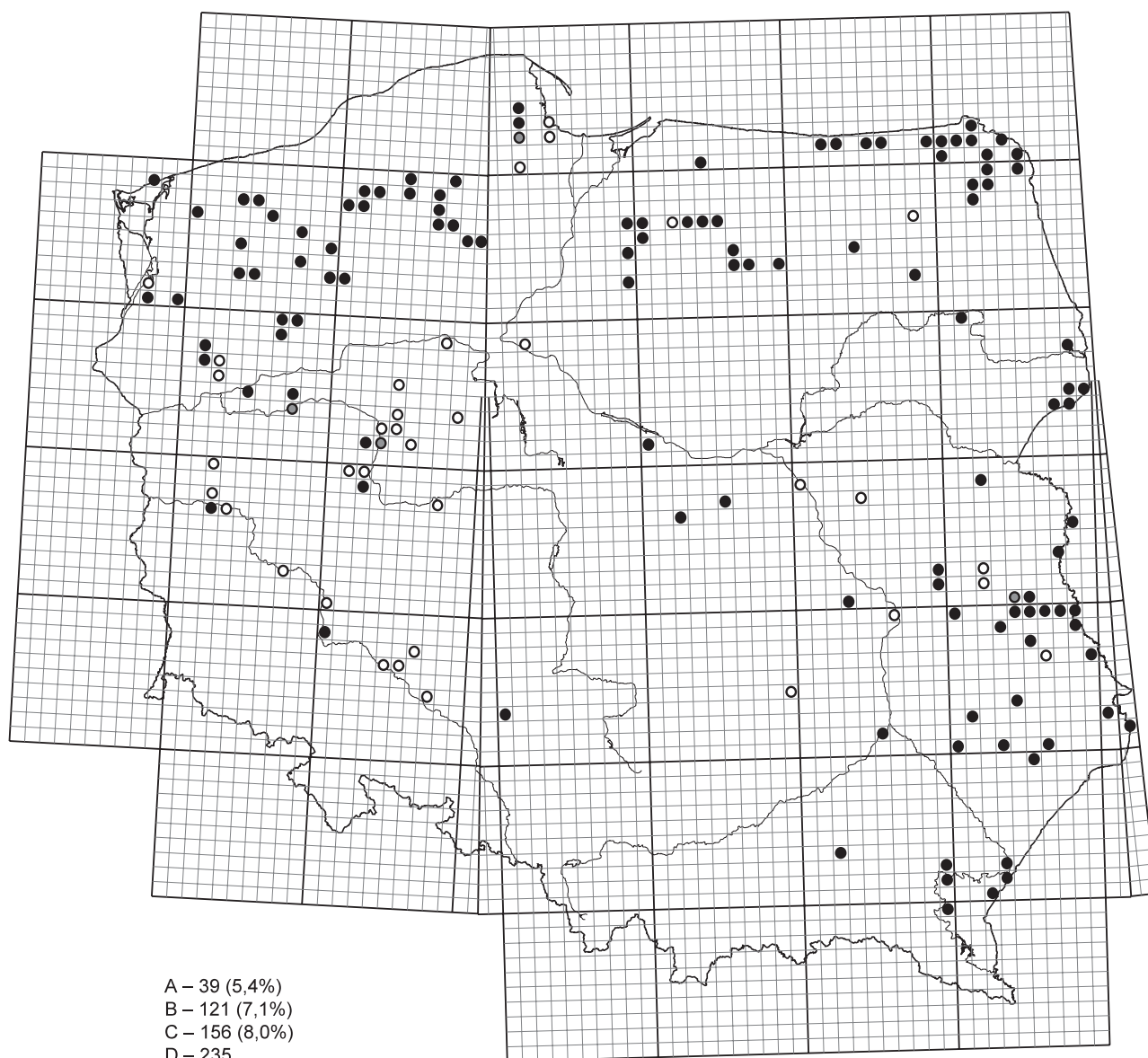
A – the number and relative percentage (frequency) of occupied squares recorded in the historical period (the number of known occupied squares / the number of all studied squares $\times 100\%$);

B – the number and relative percentage (frequency) of occupied squares recorded in the current period;

C – the number and relative percentage (frequency) of occupied squares for the whole period included in the Atlas;

D – the number of recorded localities of the species. In A, B and C a comma is used as the decimal separator.

Epitheca bimaculata (Charpentier, 1825)

Gatunek rozprzestrzeniony. Nie występuje w południowo-zachodniej i w większości południowej części kraju. Nie zasiedla gór, a na pogórzach stwierdzono go zaledwie na kilku stanowiskach w najniższych położeniach, poniżej 300 m n.p.m. Duże obszary Polski centralnej oraz skrajnie zachodniej wydają się potencjalnym arealem gatunku, ale nie wykazano go z nich dotąd.

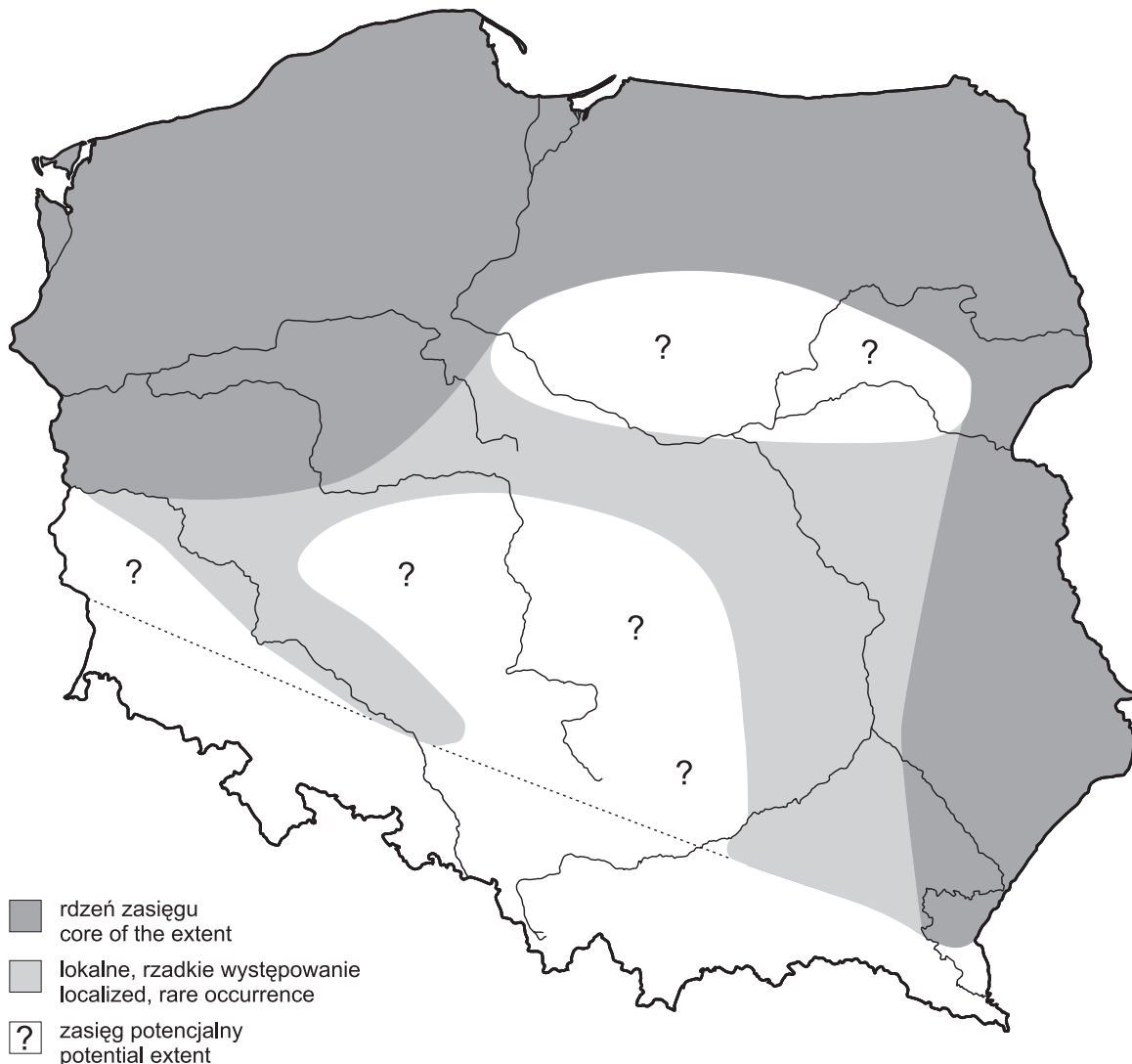
W skali kraju gatunek rozproszony. Częstość jego występowania jednak zróżnicowana. Zdecydowanie

większa we wschodniej części kraju oraz na pojezierzach. Na tych obszarach gatunek umiarkowanie rozpowszechniony, a lokalnie nawet rozpowszechniony. Poza tymi obszarami lokalny, znany z nielicznych stanowisk, w tym tylko kilku współczesnych. Rozrzucane są one gdzieśgdzie w środkowej Polsce i w pasie wzdłuż środkowej Odry.

Gatunek wód stojących, zasiedla głównie jeziora, ale także stawy, żwirownie i piaszki, starorzecza, a nawet drobne zbiorniki dystroficzne.

Przeniela dwuplama

Eurasian Baskettail

Widespread. Does not occur in southwestern and mostly southern Poland. Absent from the mountains, and in the foothills found only at several localities at lowest altitudes, below 300 m. Large central and far western areas seem to be a potential part of the extent. However, the species has not been recorded there so far.

On a national scale, sparse. Its occurrence is highly concentrated in the East and in the lake districts of northern and midwestern Poland. In these areas, mo-

derately represented or locally even fairly common. In other parts of the extent, localized, known only from rare localities (only few current) scattered here and there in central Poland and in a belt along the middle Odra River.

Inhabits standing waters, mainly lakes, also ponds, gravel and sand pits, oxbows, and even small acidic water bodies.